

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 5/2017

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Aktuální trendy v teorii výuky gramatiky německého jazyka a jejich možné aplikace ve výuce / Lenka Nejedlá -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 14

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 60, č. 3 (2016/2017), s. 22-29.

Představení vybraných teorií výuky gramatiky a základních hypotéz týkajících se procesu osvojování německé gramatiky. Představení jedné z nových vyučovacích metod s názvem jazyková animace. Popis pilotní výzkumné studie realizované mezi žáky 3. a 4. ročníků gymnázia, v rámci níž byla aplikována metoda jazykové animace ve výuce německé gramatiky a ověřováno pojetí stupňů osvojování. Výsledky popisovaného výzkumu.

gramatika ; němčina ; cizí jazyk ; výuka ; gymnázium ; vyučovací metoda ; hypotéza ; teorie ; pilotní projekt ; výsledek výzkumu ; jazyková animace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457706>

2.

Dítě u psychologa : umíme mluvit s dětmi? / Veronika Lošťáková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 1

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 23, č. 3 (březen 2017) (2017), s. 48-51.

Autorka se v textu zabývá problematikou komunikace s dětmi z pohledu psychologa a psychoterapeuta. Vyvrací některé mýty a chyby, které při komunikaci vznikají, a prosazuje dva základní principy v rozhovoru s dítětem: transparentci a férovost. Charakterizuje tyto pojmy, uvádí, jak je uplatnit a doporučuje hru a jiné kreativní techniky jako prostředek komunikace. Dítě se může stát spoluautorem hypotézy, kterou je možno dalšími vhodnými otázkami doplnit nebo upravit. V textu byly využity informace z metodické příručky Mluvíme s dětmi od stejnojmenné autorky.

dítě ; psycholog ; pedopsychologie ; pedopsychiatrie ; komunikace ; psychoterapie ; psychoterapeut ; hra ; hypotéza ; metodika ; metodická příručka ; transparentnost ; autenticita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457049>

3.

Filosoficko-etické odůvodnění smyslu trestů nespojených s odnětím svobody /

Eva Procházková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: České vězeňství : čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci -- ISSN 1213-9297 -- Roč. 24, č. 4 (2016), s. 13-16.

Autorka stručně seznamuje s některými významnějšími filozofickými postoji k existenci a pojetí trestu. Smyslem novodobého pojetí trestání je uplatňování alternativních sankcí náhradou za donedávna ukládaný trest odnětí svobody. Cílem alternativních trestů je vést pachatele k hodnotnému životu na svobodě cestou nejméně represivní, založenou na osvojení alespoň nejvýznamnějších společenských hodnot a na výuce k samostatnému a odpovědnému rozhodování. trestní právo ; trestný čin ; delikvence ; trest ; sankce ; prevence ; výchovné působení ; sebevýchova ; odpovědnost ; etika ; filozofie ; historické hledisko ; alternativní trest

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457255>

4.

„Hrobaři, ti praví a nejbídnější, jsou tam vedle za valem.“ : psychologická percepce vyhlazovacího sektoru Treblinky a Sobiboru v širším mezitáborovém kontextu / Michal Chocholatý -- cze

In: Historický obzor : časopis pro výuku dějepisu a popularizaci historie -- ISSN 1210-6097 -- Roč. 28, č. 3-4 (březen - duben) (2017), s. 79-88.

Vyhlazovací sektory v nacistických koncentračních táborech a skupina vězňů, kteří v nich museli pracovat (v Osvětimi-Březince byla nazývána Sonderkommando). Vztahy této skupiny s ostatními vězni. Situace v táborech Treblinka a Sobibor. Perspektiva vězňů (osobní vzpomínky) a personálu. Smyslové vnímání sektorů smrti. Psychologická percepce smrti. dějepis ; dějiny dvacátého století ; válka ; fašismus ; vězeň ; vnímání ; vzpomínání ; úmrtí ; Treblinka ; Sobibor ; koncentrační tábor

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457448>

5.

Kdo je extremist? : termín sloužící k varování, nebo ke stigmatizaci? / Lukáš Doubrava -- cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 120, č. 6 (2017), s. 14-16.

Autor článku upozorňuje na skutečnost, že ačkoliv význam termínu extremismus není odborně zakotvený, ovlivňuje široce společnost v rovině bezpečnosti, politiky, médií i vzdělávání a výchovy. Uvádí definici pojmu extremismus v metodickém doporučení MŠMT. Seznamuje s historií konceptu extremismu v poválečné SRN. Upozorňuje na nepřesnost základní kategorizace extremismu na pravicový a levicový i nadužívání tohoto pojmu v médiích. Informuje o vzniku Centra proti terorismu a hybridním hrozbám v rámci ministerstva vnitra.

extremismus ; pojem ; terminologie ; bezpečnost ; ministerstvo školství ; metodika ; graf ; historické hledisko ; vzdělávání ; výchova ; politika ; koncepce ; terorismus ; společnost ; SRN

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456995>

6.

Kouzlo otevřené náruče : třída dvouletých dětí potřebuje speciální podmínky / Jaroslava Štefflová -- cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 120, č. 9 (2017), s. 20-21.

Mateřská škola v Praze se rozhodla zřídit samostatnou třídu pro mladší než tříleté děti. Jde o ojedinělý případ. Povinnost zřídit samostatnou třídu bude mít od roku 2020 každá MŠ, která má tři a více tříd. K provozování takovéto třídy je důležité dostatečné personální obsazení (učitelky a chůvy) a speciální vybavení.

Důležitým faktorem je důvěra mezi rodiči a pedagogy a oboustranná komunikace. výchova v raném dětství ; předškolní výchova ; předškolní dítě ; speciální třída ; mateřská škola ; učitelka ; Česká republika ; věk 2 ; chůva

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457585>

7.

Otroctví po turecku / Jitka Malečková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 39, č. 4 (2017), s. 14-16.

Otroctví a postavení otroků v historii Turecka. V osmanské turečtině existovalo mnoho výrazů, pro které má čeština i jiné evropské jazyky pouze jedno slovo - otrok. Odrážela se v nich různorodost osmanského otroctví a jeho význam v sociálním uspořádání. S otroky se v tureckých dějinách setkáváme na všech stupních sociálního žebříčku, od nekvalifikovaných pomocných sil po velkovezíry a matky sultánů. Zákon do jisté míry otroky bránil, nezřídka se mohli z otroctví vykoupat. Běžné byly sexuální vztahy mezi otrokyněmi a pány. Získávání otroků však nebylo příliš humánní - často šlo o únosy a nucené odvody. Otroctví v Turecku očima tehdejších Evropanů a očima současných historiků.

dějepis ; historické hledisko ; dějiny ; sociální postavení ; sociální struktura ; Turecko ; Osmanská říše ; otroctví

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457134>

8.

Pomalé cesty do dospělosti / Zuzana Daňková -- cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 23, č. 4 (duben 2017) (2017), s. 18-23.

Jaká je opravdu internetová generace (generace Y)? Jaké jsou její hlavní znaky? Byla předchozí generace lepší, pracovitější a zodpovědnější? Těmito otázkami se zabývá autorka v předloženém článku. Pokouší se podívat se na dnešní mladou generaci očima vědeckého výzkumu s názvem Cesty do dospělosti:

Psychologické a sociální aspekty dnešních dvacátníků. Psychologové z Masarykovy univerzity pět let zkoumali mladé lidi narozené mezi lety 1990-1994 a ptali se na jejich prožitky a názory ve vztahu ke třem hlavním oblastem: vztahu s rodiči, partnerským vztahům a k oblasti studia a kariéry. Průběh a výsledky výzkumu podrobně v textu.

dospělost ; dospělý ; životní styl ; sociální chování ; informační společnost ; generační konflikt ; generační vztahy ; psychologie osobnosti ; psychologie práce ; psychologie chování ; výzkum ; výsledek výzkumu ; mladí dospělí ; generace Y

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457390>

9.

Princípy genetického konstruktivismu / Ladislav Kvasz -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 10, č. 2 (2016), s. 15-45.

Cílem příspěvku je vymezit teoretická východiska přístupu k didaktice matematiky, který už několik desetiletí rozvíjí Milan Hejný. Autor článku navrhuje označit tento přístup jako genetický konstruktivismus. Příspěvek je rozdělen na čtyři části: 1) formulace základních teoretických principů konstruktivismu, 2) hlavní body kritiky Hejného metody psychology Miroslavem Rendlem a Stanislavem Štechem, 3) kritika přístupu k vyučování matematiky založeného na pojmu matematických kompetencí, 4) názor autora na článek Radima Šípa, který zařazuje Hejného metodu do širších metodologických souvislostí.

matematika ; výuka ; didaktika ; pedagogické směry ; konstruktivistická pedagogika ; způsobilost ; psychologie učení ; gnozeologie ; kritičnost ; úsudek ; Hejný, Milan, ; Hejný, Milan, ; Hejného metoda

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456870>

10.

První mikrojesle byly otevřeny v Kutné Hoře před 50 lety / Veronika Prausová -- cze

In: Práce & sociální politika : noviny Ministerstva práce a sociálních věcí -- ISSN 0049-0962 -- Roč. 13, č. 7-8 (2016), s. 4.

Článek uvádí definici mikrojeslí a jejich koncepci. Přináší výpovědi žen, které v r. 1966 zakládaly a byly prvními pečovatelkami v mikrojeslích v Kutné Hoře. Financování prvních mikrojeslí, náplň práce pečovatelek a jejich vzdělání, důraz na hygienu potravin, příklad běžného dne v kutnohorských mikrojeslích. jesle ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; financování ; práce ; vzdělání ; hygiena ; potrava ; koncepce ; Kutná Hora (Česko) ; pečovatel ; mikrojesle ; 1966

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457133>

11.

Předškolní vzdělávání prochází velkými změnami / Pavla Petřů-Kicková ;
[Autor interview] Marie Těthalová -- cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 24, č. 4 (duben) (2017), s. 8-10.

Rozhovor s dlouholetou učitelkou, nyní ředitelkou, MŠ a autorkou knihy s předškolní tematikou, Pavlou Petřů-Kickovou. O předškolním vzdělávání dvouletých dětí, jakou pedagogickou průpravu vyžadují, z čeho mohou ve školce profitovat, jaká je koncepce vzdělávání pro takto malé děti. Jak bude vypadat předškolní vzdělávání od září 2017 (povinné pro poslední ročník MŠ). Jak se budou ověřovat znalosti dítěte, jehož rodiče si zvolí individuální formu vzdělávání. Co by měl pro úspěšnost změn udělat stát.

předškolní výchova ; mateřská škola ; malé dítě ; potřeba ; povinná školní docházka ; vzdělávání ; koncepce ; přípravný ročník ; Česká republika ; věk 2

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457231>

12.

Putování s Carly / Petra Hlavničková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 2

In: Gymnasion : časopis pro zážitkovou pedagogiku -- ISSN 1214-603X -- Roč. 2009, č. 11 (2009), s. 33-36.

Příběh dívky Carly, od německé spisovatelky Annegert Fuchshuber, seznamuje děti s osudy uprchlíků. Jeho zpracování do podoby filmu se stalo východiskem pro uchopení témat uprchlictví, tolerance a emocí v práci s dětmi od 5 do 8 let. Využit může být i v oblasti výchovy k hodnotám. Film je doplněn metodickou příručkou, která přináší návrhy činností a tipy, jak s filmem ve výuce pracovat. Celý vzdělávací projekt vyvinula spolu s Úřadem Vysokého komisaře OSN nezisková organizace META, která se věnuje problematice začleňování dětí cizinců do českých škol.

cizinec ; výuka ; film ; uprchlík ; tolerance ; emoce ; předškolní výchova ; mladší školní věk ; první stupeň ; metodika ; příručka ; multikulturní výchova ; základní škola ; filmová výuka ; META ; výchova k lidským právům ; výchova k tolerantnosti

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457249>

13.

Rodinná paměť / Irena Sobotková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Československá psychologie : časopis pro psychologickou teorii a praxi -- ISSN 0009-062X -- Roč. 61, č. 2 (2017), s. 144-155.

Výzkum rodinné paměti je interdisciplinární, ale poznatky jsou pouze dílčí a nesystematické. Článek přináší přehled poznatků o rodinné paměti. Přestože je obsah rodinné paměti zatím poměrně nejasný, autoři výzkumů se shodují v tom, že rodinné vzpomínky mají povahu konstruktů, které jsou vytvářeny a pozměňovány s ohledem na potřeby rodiny. Hlavní funkcí rodinné paměti je sdílení významných rodinných událostí a posilování rodinné identity. Výzkum rodinné paměti v psychologii dosud postrádal konceptuální rámec, proto je navržen model kontextu rodinné paměti, jehož cílem je uspořádat hlavní pojmy a určit vztahy mezi nimi.

rodina ; psychologie ; paměť ; vzpomínání ; vypravování ; výzkum ; znalost ; identita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457636>

14.

Řada nadšených a vzdělaných pedagogů chce učit alternativně / Romana Slaninová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 25, č. 13 (2017), s. 5.

Na pražském Gymnáziu Na Zatlance se v akademickém roce 2017/2018 otevře první alternativní ročník. Výuka zde bude probíhat v tematických blocích Kultura a společnost (propojuje dějepis, literaturu, základy společenských věd a sociální geografii), Přírodní vědy (fyzika, chemie, biologie, fyzikální geografie) a blok Tvorba (propojující hudební, výtvarnou a dramatickou výchovu). Učitelé budou využívat metody kooperativního učení, projektovou výuku a metody z programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení. Automatický je respekt k individualitě. střední škola ; gymnázium ; alternativní škola ; výuka ; učitel ; individuální přístup ; integrovaná výuka ; skupinové vyučování ; projektová metoda ; Gymnázium Na Zatlance, Praha 5

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457659>

15.

S respektem i pokorou / Radka Jedličková -- cze

In: Řízení ve školství : [publikace pro řídicí pracovníky ve školství] -- Roč. 25, č. 3 (2017), s. 18-23.

Nový seriál Naše škola bude představovat zajímavé školy a příklady dobré praxe. V předloženém příspěvku hovoří ředitelka školy o ZŠ a MŠ Grafická na Smíchově. Škola prošla za posledních více než 100 let mnoha proměnami a v současné době je vnímána ve smyslu pozitivním i negativním. Je to způsobeno skladbou žáků, z nichž značnou část tvoří děti romské menšiny, žáci z Ukrajiny, Ruska, Rumunska a dalších zemí, škola vzdělává i žáky s handicapem. Autorka popisuje systém výchovy a vzdělávání, netradiční metody a formy výuky, složení učitelského sboru, osobnost učitele vhodného pro tento typ školy a motivační program školy, který podporuje pravidelnou školní docházku.
základní škola ; speciální výuka ; speciální vzdělávací potřeby ; žák ; cizinec ;

Romové ; tělesně postižený ; systém výchovy a vzdělávání ; vyučovací metoda ; forma výuky ; vztah učitel-žák ; docházka ; speciální pedagog ; asistent ; schopnost učení ; motivace učení ; Praha 5

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457004>